

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum
Concionum**

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Altera Pars.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

bona hac haud me perdent, sed ego illa, aliisque hereditate relicta, enavigavit.

Aug. Mas. p. 1. d. 1. c. 1.

Seneca.

Plotinus depingi noluit, indecolum æstimans imaginem corporis perpetuari, De ornatu vero animæ nil cogitari. Postquam legerat doctrinam Senecæ: *Cogita in te prater animam nihil esse miserabile.* Et tamen homines nihil vilius æstimant quam animam, & bona spiritualia ad ipsam pertinentia.

18. Vide illius nobilis palatium, quam concinnè est intus, & extra politum. Statuæ sunt marmoreæ artificiosissimè factæ. Picturæ excellentissimæ ligneis calcatis insitæ. Conclavia aulaeis tericis, & acupictis ornata, tot sunt ibi specula, tot figuræ, tot arcæ, inaurata laquearea, solum stratum tapetibus, & quomodo constituta est anima? omni ornatu spirituali privata est in pejora statu, quam murus non calcinatus. Intra hortum, & videbis in illo tapetas cedrianas, loca, buxotam, vel aliarum arborum, ramis obducta, innumera vasa cum plantis pomorum aureorum, ibi cernes specum quandam maximo artificio ex lapidibus marinis, & conchyliis fabricatam, Pavimentum est encausto pictum, odor ingeleat plantæ in curvantur fructibus, in medio conspicies fontem ex candido alabastro, satyri, lapideis ornatos, tot cernis ibi aquarum ductus per tubos, & canales, ut omnes spectatores delectentur; sed dicite quæso, quid agitur cum anima illius nobilis? in quo statu est? ð Deus! est desertum sterile, vinea desolata, Dæmon illius curam gerit, non sunt ibi nisi urticæ vitiorum, spinæ cuminum, plantæ peccatorum, nullus ibi cernitur flos prode virtutum, nullus fructus bonorum operum, nulla est ibi aqua divinæ gratiæ.

19. Nobilis ille habet equum vulgo *Stando pfero* duobus eum committit si quonibus omni sollicitudine possibili curandum. Omni die, mane & vespere eum strigili purgant, majori ei servantur curâ, quam servantur tui Christiano, cincinni culpanur & capilli illigantur ligulis tericis, frontem ornant tidimiculâ in modum rosæ factâ, cuius limbis, & laciniis aurum, & argentum intertexta sunt; frenum, & sella pretiosissimè bombyce, & holoserico sunt picta, ita ut ingeniosa manus acupingens stupores artis, & patientiæ illis imprescent, sed anima, quam gubernat, quomodo se habet. O si Deus tibi illam videndam objiceret, quam videres eam miserram, & desortem. Estne possibile quod magis ætatem parietes domus, terram horti, pellem bestię quam propriam animam. Audi Archi E-

piscopum Valentium: *Ecce curam habere de illius homo, de hereditate, de negotio, de familia, de illius quo in stabulo, & te ipsum solum magis estimas, quam vitam tuam, & sic parvipendis, ut non diu generis de te curam habere? O anima misera, quid dicitur, extra te vagaris effusa, & divisa per mundum, à te alienata. Recolle te, redi ad te, habita tecum, non si sicut oculus, qui cum omnia videt, seipsum non videt.*

Alexander Cardinalis Oliva opes vilipendens terrenas, sapius replicabat: *Alexander quid possit hanc continuò bona cælestia iumentabat.* O Christiane, ad te ipsum revertete, & si baculos fuisti ex illis, qui neglexerunt & abierunt animam in villam suam, alius ad negotiationes suas. Nunc tempus est referendi gressus, & acceptandam irrationem, quam ego indignus servus Regis cælestis te invito: *Venite ad nuptias, quia parati sunt omnia.* Nuptias bonorum cælestium, quæ sunt veræ delitiæ animæ condemat. *Quidam.*

ALTERA PARS.

20. In pluribus locis sacre Scripture Deum suis operibus docuisse, ut cælestia referent, spiritualia temporalibus præferamus invenio. An unquam observatis ordinem, quo Chronista Moyses insignem fabricam universi describit? *In principio creavit Deus calum & terram.* Ego hunc ordinem creationis consueti modo factum credo. In aliqua fabrica prius partes inferiores, dein altiores struantur. Prius fundamenta, dein muros, prius pavimentum, dein fornices. Moyses ergo dicere debuit. *In principio creavit DEUS terram, & calum,* quia terra est pars inferior, calum pars superior hujus palatii molis. Est rectum, vel forma hujus Palatii. Uicere aliquis possit. Moysen observatis ordinem doctrinæ, quæ a dignioribus incipit.

Os aureum doctè respondet, calum pro anima, terram pro corpore creatam; dicere ergo voluit commoda animæ commodis corpore præferenda. *Deus prater humanum morem suam præferens aedificium, prius calum excedens, postea terram subternit, prius culmen, & postea fundamentum quis al. quid videt? in hominum sanè conspectibus, nil tale unquam fuit.*

Sic etiam Theophylactus Antiochenus præterit phœa restatur creationem cælestium esse primam, non hominum more sit. *Jed in modum sapientie, & sic videt in principio, creavit Deus calum, & terram.*

U. Ioan. Chrysoft. hom 18. in Math.

illius. Hoc cognoscens Chryſoſtomus dixit: Qui remunerationem bonorum facit, is nullam ſacturam, ſed quaſtuoſiſſimam facit mercaturam. Ne ergo abhorrete, ſed amate nuptias cæleſtes.

Ad hoc nos invitat ſanctus Valerianus. *Atque miſi itaque animum ad ſuam gloriam, qui reſpoſita eſt nobis. Et præponamus terrenis cogitationibus illa vite æterna promiſſa contingere.*

DOMINICA XX. POST PENTECOSTEN.

Vade, filius tuus vivit, credit ipſe, & domus eius tota. Joan. 4.

ARGUMENTUM.

Oſtenditur quam ſit potens exemplum bonum & malum.

Ariſt. Idem.

ORdo, quo Deus Anchor univerſi creaturas univerſi diſpoſuit, ad eò eſt factus, ut ſuporem excedat, terminos admirationis tranſgrediatur, & capacitatem intellectus humani tranſcendat. Ordinavit ut inferiora moverentur, & regerentur à ſuperioribus. Hinc Philoſophus hoc axioma formate didicit: *In unoquoque genere datur unum, quod eſt primum, cauſa, & meſura cæterorum.* Et alibi addidit: *Oportet inferiora hæc contigua eſſe ſuperioribus, ut inde regantur, & gubernentur.* Velut ad motum rotæ principalis horologii reliquæ omnes moventur, ſi cæli moventur ad motum primi mobilis, Angeli inferiores illuminantur à ſuperioribus. Motus creaturarum inferiorum (ſi excipiatur liberum arbitrium) regulantur, & reguntur à motibus corporum ſuperiorum.

Eundem ordinem Deus cordibus humanis inferre voluit, dum ordinavit ſubditos in motibus actionum moveri ad motum exemplarem ſuperiorum. Policia, quam multi obſervarunt, & ſpecialiter Claudianus ſic canens:

Componitur orbis Regis ad exemplum, nec ſe in ſpectore ſenſus Humanos quæſita valent, quam viſa regentum.

Quint. Curt. lib. 5. Plutarch. 1. Exercitus magni Alexandri, in Perſiam proficiſcens nunquam didiciſſet tolerare ſitim, niſi Alexandri primò illà aſſuetus fuiſſet. Et in

hæc animandis militibus nives, & glacies diſſeſcit. Ageſtaus Rex Lacedæmonum, ut milites urgeret, ad ea, quæ nullam patiebantur mortem; primum manum applicuit. Rudolphus Imperator in bello contra Regem Bohemæ ſibi aqua à ruſtico oblatum recuſavit, dicens: *Hæc tibi vaſculum, nam ego exercitus, non miſeri ſumus.* Et hoc modo milites ad patienter ferendum ſitum incitavit: Hinc Silius omnes belli duces eſt hortatus, ut in omnibus bellicis potiùs exemplum quam verbis milites animarent.

Hortandi genus acer habet præcedere duſtor. Julius Cæſar nunquam aſcendit ad ſolum, niſi inſtar generoſæ aquilæ radios ſolares ſectorum illuſtrum Magni Alexandri ſibi ſpuleret. Lacedæmones in conviviiſus betonicis actiones antecellorum proclamabant, ut iuniorum ad eorum imitationem excitarentur, juxta legem imperialem: *Mos majorum eſt obſervandum.* Ultimum Nimonium Seneca admittit: *Hæc eſt ſubditorum conſuetudo, ut principes ſuos tam in malo, quam in bono, imitentur: idcirco qui alicuius imperant, plurimum cavere debent, ne ſui ſibi deſerant exemplum.*

Verbo: ſubditus ſpeculum actionum ſuperiorum conſulit. Filius patris indolem obſervat, & ad Titum juxta illud proverbium apud Ulpianum Titum conſulit: *Qualis Rex, talis grex, qualis berus, talis præſeruus.* Regulus Evangelicus miraculis Chriſti præſervens tam bono prævit exemplat omnes ad quibus